

være Lovil om, idetmindstefi Sjælland, at en saadan Kreditkasse vil kunne komme istand uden Hindring fra denne Side; men jeg vil slutte mig til den Udtalelse, som kom fra et andet æret Medlem, at skulde det vise sig, at der ikke kom Begjæringer i det Omfang, som Lovforslaget § 4 forlanger, vilde det være for mig et Tegns paa, at der i Virkeligheden ikke er Trang til Oprettelsen af saadanne Kreditforeninger, i alt Fald ikke i det Omfang, man har tænkt sig, og som jeg tænkte mig, da jeg fremførte dette Lovforslag.

Saa, jeg tør ikke paasta, at jeg har omtalt alle de Bemærkninger, som ere gjorte fra forskjellige Sider, som jeg antager, at jeg har ramt det Vigtigste af det, som er fremkommet. Jeg tør udtale det Saab, at det høie Thing med mig vil være enigt i, at Sagen er af stor Vigtighed, og at den fortjener at tages under den nøieste Overveielse. Jeg vil ikke erklære, at jeg skulde være utilbøjelig til eller ikke ville gaa ind paa Kæmpelser i en eller anden Retning; men jeg maa dog ganske bestemt fastholde, at jeg ikke tror, at man paa nogen Maade vil naae Maalet, naar man enten vilde overlade til de bestaaende Kreditforeninger at ordne dette Forhold eller vilde negte Statens Rentegaranti, som jeg tror er en Hovedbetænkelse for, at Laanene for de smaa Eiendomme kunne blive nogenlunde taalelige derved, at Kursen paa dette Papir ikke kom til at synke i altfor høi Grad.

S. Vederføen: Fra de forskjellige Taleres Side, der have havt Ordet, har der jo, jeg tror paa en enkelt Undtagelse nær, hævet sig visse Betæneligheder, hos Nogle stærkere, hos Andre svagere, og hos nogle endog afgjørende Betæneligheder overfor Lovforslagets Bestemmelser og det Princip, som man kan sige egentlig er Kjærnen deri. Naget Udtalelserne gjennemgaende have tilkjendegivet en virkelig Sympathi for de Medborgere i Landet, som det her tilsigtes at komme til Hjælp, maa jeg dog beklage nogle af de fremkomne Udtalelser. De Midler, man har givet Anvisning paa, forekomme mig lidet virksomme og lidet fyldestgørende til at opfylde det Formaal, her tilsigtes naet. Der er gjentagende fra flere Sider blevet henvist til Sparekasserne som dem, der især vare stikede og villige til at yde saadanne Laan. Jeg kan efter min Erfaring i fuldeste Maal bekræfte, hvad der for nylig blev udtalt af den høitæredede Indenrigsminister i saa Henseende. Sparekasserne ville navnlig i Sjælland, hvor Sagen vistnok spiller den største Rolle, i Virkeligheden ikke have Midler, der kunne sætte dem istand til at fyldestgøre Formaalet i den Udstrækning, som ønskeligt er, og dette Savn af Midler vilde naturligvis blive saa meget mere fremtrædende, hvis vi skulde komme til en Bestemmelse om Sparekasserebestyrelserne, der gik i den Retning, at man ligestrem paalagde dem en

Begrænsning for, hvad der maatte udlaanes i faste Eiendomme. Det er allerede af den høitæredede Minister med stor Styrke gjort gjældende, hvor lidet villige de bestaaende Institutioner og navnlig ogsaa de bestaaende Kreditforeninger synes at være til at have en Mangfoldighed af smaa Panter. Det ligger klart for, hvad Grunden dertil kan være. Det er meget naturligt — og man behøver ikke derfor at rette nogen Bebreidelse imod dem for Mangel paa Humanitet eller Hensynsfuldhed overfor de Smaa — at, naar en Kreditforening har en vis Kapital at disponere over, saa er der stor Forskjel mellem, om den udlaanes til Interessenter, der andrage 100,000, eller til Interessenter, der tælle 50,000. Kontrollen bliver ganske anderledes vanskelig med de Mange end med de Faa, og Administrationen bliver kostbarere. Dette vil vel ikke have saa megen Betydning med Hensyn til Verne, thi jeg tror, at den almindelige Velstand her er større, og at Sparekassernes indtægter ere rigelige, ligesom Efterforsøgelsen efter den Slags Laan her gjennemgaende vil være mindre; men hvis der skulde komme Begjæringer i en saadan Udstrækning, som man har tænkt sig, kunde det nok være, at Sparekasserne ogsaa her ville blive noget betænelige med Hensyn til, hvorvidt de kunde tilstaa saadanne Laan paa de samme Vilkaar, paa hvilke de tilstaa Laan i større Summer, netop paa Grund af Vanskelighederne ved Tilsynet og Kontrollen. Altsaa, Sparekasserne ere efter min Mening aldeles uskikede til at opfylde det tilsigtede Formaal. Man har dernæst henvist til at gaa til Naboerne. Saa, det høyer til de gode gamle Dage, men den Tid er forbi, da man kunde gaa til Naboer eller Venner for at faae Laan i faste Eiendomme. Der er forskjellige Forhold, der forbyde det. Men jeg skal ikke komme nærmere ind derpaa, da det er Noget, som Enhver kjenner, naar man vil se sig lidt om. I samme Grad, som der er blevet en let Afgang til at gjøre sine Penge frugtbringende, ønskes man ogsaa ikke at faae sine Penge bundne og ikke at komme ind under de Vanskeligheder og den langvarige Behandling, som indtræder, naar man vil have sit Tilgodehavende for at bruge Pengene. Altsaa, selv Folk, der føle meget varmt for deres Medborgere, ere aldeles uvillige til at laane Smaafolk Penge i faste Eiendomme. De Hensyn, der her gjøre sig gjældende, spillede tidligere ikke den Rolle som nu. Naar der er henvist til de bestaaende Kreditforeninger, erkjender jeg, at, forsaavidt disse vare villige til at forandre dens Statuter i denne Retning, var der en Mulighed for, at det vilde være bedre end Oprettelsen af nye Foreninger. I altfald vilde Administrationen jo blive en hel Del billigere. Men paa den anden Side kan jeg ikke frakende den Bemærkning af den æredede Minister Bægt, at, naar der for disse smaa Laan skulde dannes en egen Afdeling i Kreditforeningen — og paa an-